

BRIEF

19. oktober 2021

KLIMAUDSPIL RISIKERER AT FØRE TIL EU-BUDGETKONFLIKT

Kontakt:

Seniorrådgiver,

Jan Høst Schmidt

+45 53 76 27 08

jhs@thinkeuropa.dk

RESUME I juli 2021 præsenterede EU-Kommissionen sit udspil til at nå målet om et CO2-neutralt EU i 2050 – "Fit for 55".

For at nå målet om CO2-neutralitet i 2050, skal EU-landene igennem en enorm omstilling med massive grønne offentlige merinvesteringer på knap 1.100 mia. euro frem mod 2030. Klimaomstillingerne i sig selv kan føre til sociale problemer i EU-landene og oveni kommer de økonomiske problemer for især de østlige og sydlige EU-lande, der blev skabt af finans- og Covid19-kriserne.

Kraftige prisstigninger på energi forstærker problemerne i landene og risikerer at føre til en klassisk budgetkonflikt mellem rige og fattigere EU-lande. Dette brief ridser problemerne op og redegør for budgetkonflikterne.

Kommissionens klimaudspil "Fit-for 55" er på globalt plan det første forsøg på en politisk konkretisering af vejen frem mod Paris-aftalens mål om CO₂-neutralitet i 2050. Da Kommissionens viceformand og ansvarlige kommissær for klimapakken, Franz Timmermans fremlagde klimapakken for Europa-Parlamentet i juli, indrømmede han, at det vil blive en meget vanskelig politisk proces at få forhandlet den på plads.¹ Han havde lige oplevet, at en stor gruppe af kommissærer i Kommissionen havde taget forbehold over for de - efter deres opfattelse - for vidtgående forslag i klimapakken.²

I Europa-Parlamentet betegnede den franske MEP'er og formand for det ansvarlige udvalg, Paul Canfin pakken som politisk selvmord med henvisning til dens økonomiske og politiske omkostninger, og med refererede til "de gule veste" i Frankrig, som havde ført an i en voldsom og omfattende kritik af præsident Macrons forslag om forøgelse af franske energiafgifter i 2017-18.³

Kritikken kom ikke kun fra kommissærer og Europa-Parlamentet. Flere medlemslande tog afstand fra konkrete forslag, mens andre antydede, at deres deltagelse i processen kræver så stor en omstilling, at de har brug for mere økonomisk hjælp fra EU. Siden sommeren er forhandlingssituationen kun blevet forværret af de stigende energipriser globalt og i EU. Stigningerne har fået en række finansministre til at kræve forslag fra Kommissionen til at håndtere de voksende energipriser, mens andre ministre især fra de nordlige lande, Irland og Holland henviser til, at prisstigningerne er midlertidige og i øvrigt vil kunne bidrage til den nødvendige grønne omstilling væk fra fossile brændsler til grøn energi.⁴

Der er således lagt op til en klassisk politisk konflikt om, hvordan EU skal håndtere tidens varmeste kartoffel, nemlig hvordan EU bedst bidrager til at holde temperaturstigningerne i verden tæt på 1,5 grader celsius i forhold til den førindustrielle periode. Nødvendigheden af at indfri målet fra Paris-aftalen fra 2015 bliver hovedpunktet, når FN i november på ny indkalder til globale klimaforhandlinger, COP26. I en sådan konflikt, hvor spørgsmålet om hvem, der skal bære de økonomiske omkostninger vil stå centralt, er det et godt gæt, at EU-budgettet også kommer i spil. Dermed er der lagt op til en konflikt om det eksisterende og de kommende EU-budgetter.

---

¹ EU-målinger: Bekæmpelse af fattigdom vigtigere end klima, Catharina Sørensen, Tænketanken Europa i Jyllandsposten, 25.august 2021, <http://www.thinkeuropa.dk/socialt/eu-maalinger-bekaempelse-af-fattigdom-vigtigere-end-klima>

² Reminder, Brussels Playbook, Politico, 14.september, 2021

³ EU-målinger: Bekæmpelse af fattigdom vigtigere end klima, Catharina Sørensen, Tænketanken Europa i Jyllandsposten, 25.august 2021, <http://www.thinkeuropa.dk/socialt/eu-maalinger-bekaempelse-af-fattigdom-vigtigere-end-klima>

⁴ ETS hits the fan ff. Brussels Playbook, Politico, 14.september, 2021 og Energy crisis is moment of truth for Europe's green ambition, M. Sandbhu, Financial Times, 26.september, 2021

Belgien, Italien og Spanien har da også ifølge netmediet Politico lanceret ideen om en grøn fond på 5.000 mia. euro til at hjælpe med at finansiere omstillingen frem mod 2030.⁵

Kommissionens klimaforslag lægger op til en vidtgående tilpasning af EU's økonomier

Det Europæiske Råd 24. og 25. maj 2021 nåede ikke til enighed om, hvordan man fordeler byrden internt i EU for at nå en 55 pct. reduktion i 2030. Det skyldtes blandt andet modstand fra Polen, hvor premierminister Mateusz Morawiecki insisterede på, at klimapolitikken i for høj grad rammer de fattigere EU-lande.⁶ Det blev derfor op til Kommissionen at konkretisere vejen mod målet om en 55 pct. reduktion.

Kommissionens 14 forslag omhandler regulering af forskellige sektorer og områder. Hovedelementer er en udvidelse af EU's kvotehandelsystem til også at omfatte vejtransport og bygninger, dvs. at forbrugerne bliver direkte omfattet af et skærpet kvotehandelsystem med hurtigere fordyrelse af kvoterne. Dertil kommer en udfasning af diesel og benzinbiler i 2035 via skærpede standarder for bilers emission, en skærpelse af energieffektiviseringsdirektivet, hvor målet om mindst 32,5 pct. effektivisering øges til mindst 36 pct. i 2030 i forhold til et basisscenarie. Centralt står også, at målet for grøn energis andel i energiproduktionen øges fra 32 til 40 pct. i 2030. Kommissionen foreslår en omfattende ændring af energibeskatningen så der i langt højere grad tages hensyn til energiformernes klimabelastning i forhold til det nuværende system.⁷

Derudover foreslås en grænseudligningsafgift (CBAM) for at beskytte energitunge EU-industrier som cement mod unfair konkurrence fra lande uden for EU, hvor der tages mindre hensyn til disse industriers klimabelastning.⁸ Og endelig foreslås en Social Klimafond finansieret via EU's budget til støtte for EU-landes kompensationer af befolkningsgrupper, som i særlig grad bliver ramt af omkostningerne ved den grønne omstilling. Fonden skal ses som et forsøg på at imødegå kritik fra blandt andet Europa-Parlamentet og en række medlemslande af, at Fit-for 55 vil føre til store omkostninger, ikke mindst for en række lavindkomstgrupper.⁹

⁵ Green Debate, Brussels Playbook, Politico, 19.oktober 2021

⁶ Brussels Playbook, Politico, 26.maj, 2021

⁷ Se Kommissionens hjemmeside om Fit-for 55 - https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en#documents

⁸ Ibid. og EU's klimatold – CBAM – vil møde international modstand, Tænketanken Europa, 1.oktober, 2021 - <http://www.thinkeuropa.dk/politik/eus-klimatold-cbam-vil-moede-international-modstand>

⁹ Kommissionens hjemmeside om Fit-for 55 - https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en#documents

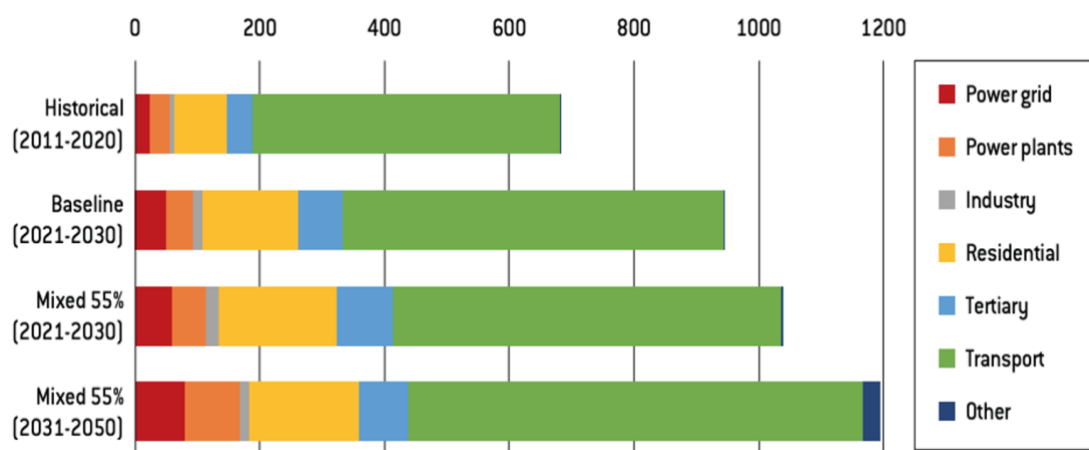
En række NGO'er mener dog, at pakken stadig ikke er ambitiøs nok. For eksempel er udfasningen af fossile brændstoffer ikke tilstrækkeligt hurtig, og forslaget sender regningen til forbrugerne i stedet for at lade "forureneren betale".¹⁰

Polish Economic Institute har beregnet, at en udvidelse af emissionshandelssystemet til transport og bygninger vil koste EU's forbrugere omkring 1.100 mia. euro. Også regeringen i Ungarn har udtrykt skarp kritik.¹¹

Centralt i forslaget er et enormt behov for investeringer i grøn omstilling i energi-, transport- og byggesektoren. Kommissionen har beregnet det samlede årlige investeringsbehov til knap 1.100 mia. euro om året, op fra knap 700 millioner euro om året i perioden 2011-20 jf. figur 1., eller ca. 360 mia. euro mere i gennemsnit om året end i perioden 2011-20. Alt sammen i 2015 priser.¹² Heraf kan det skønnes, at ca. 107 mia. euro vil være ekstra offentlige investeringer i gennemsnit per år, hvis man som IEA, det internationale energi agentur, og IMF antager, at ca. 30 pct. af investeringerne vil skulle være offentlige investeringer.¹³

Figur 1. Klimapakken medfører et stort grønt investeringsbehov.

Årlige gennemsnitlige investeringer i mia. euro, 2015-

Note: Figuren angiver årlige gennemsnitlige investeringer i energi og transport. Det historiske forløb svarer til perioden 2011-21. Baseline svarer til forløb med 40 pct. reduktion af CO₂ i 2030 og Mix svarer til forløb foreslået af Kommissionen frem mod 2030 og fra 2031-2050 for at ramme et CO₂ neutralt samfund.

Kilde: Bruegel - <https://www.bruegel.org/wp-content/uploads/2021/09/PG-2021-18-0909.pdf> på basis af Kommissionens Impact Assessment for Fit-for 55.

Klimapakken risikerer at forværre eksisterende forskelle mellem rige og fattige i EU

¹⁰ <https://eeb.org/eus-fit-for-55-is-unfit-and-unfair-ngos-say/>

¹¹ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-07-14/eu-targets-end-of-fossil-fuels-with-landmark-climate-proposals>

¹² Kommissionens Impact Assessment til Fit-for 55, s. 70 - https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:749e04bb-f8c5-11ea-991b-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

¹³ <https://blogs.imf.org/2021/07/22/reaching-net-zero-emissions/>

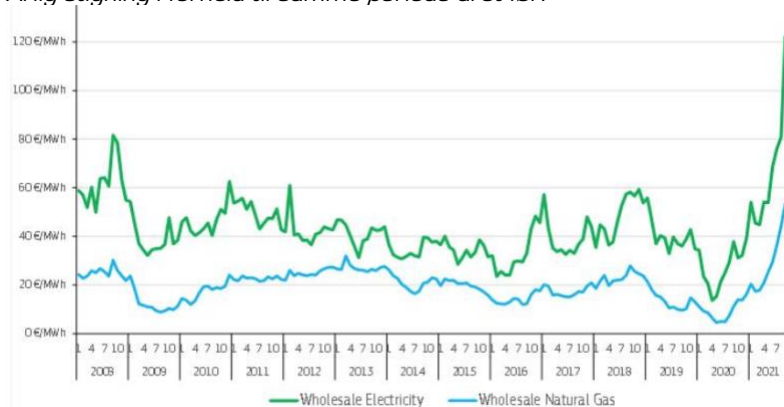
Klimapakken betjener sig af reguleringer og økonomiske tiltag for at tilskynde borgere og virksomheder til at udlede mindre CO₂. I mange tilfælde kan disse tiltag øge ulighederne i EU mellem rige og fattige.¹⁴ Klimatiltag, som f.eks. højere afgifter på diesel bebudet af den franske præsident Emmanuel Macron, mødte voldsom modstand i 2018, anført af bevægelsen De gule veste. Det tvang Macron til at trække tiltagene tilbage. Modstanden i f.eks. Frankrig har været udløst af, at socialt udsatte og folk med lave indkomster har følt sig pressede af nye afgifter. Protesten har især lydt fra den lavere middelklasse.¹⁵

Den nødvendige grønne omstilling af EU risikerer således at møde folkelig modstand, hvis klimapakken ikke ledsages af tiltag, som kan afbøde øgede leveomkostninger for især lav-indkomstgrupper.¹⁶

Når klimapakken kommer oven i en næsten tredobling i 2021 af engrospriserne på el og gas i forhold til 2019, jf. figur 2, så er det ikke overraskende, at medlemslandene på både finansminister- og energiministtermøder i begyndelsen af oktober bad Kommissionen om at præsentere forslag til, hvad der kan gøres for at mindske effekten af prisstigningerne. En del af landene havde allerede lavet tiltag på egne vegne.¹⁷ Indtil videre er forbrugerpriserne for el dog kun steget med knap 10 pct.¹⁸

Figur 2. Engros priserne på el og gas er næsten tredoblet siden 2019

Årlig stigning i forhold til samme periode året før.

Kilde: Kommissionen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0660&from=EN>

¹⁴ https://blogs.imf.org/2021/08/05/managing-the-political-economy-of-climate-change-policies/?utm_medium=email&utm_source=govdelivery og EU's klimakamp bør ikke øge uligheden, Tænketanken Europa, februar 2019

¹⁵ France's richest gain most from Emmanuel Macron's tax reforms, Financial Times 23. januar 2019.

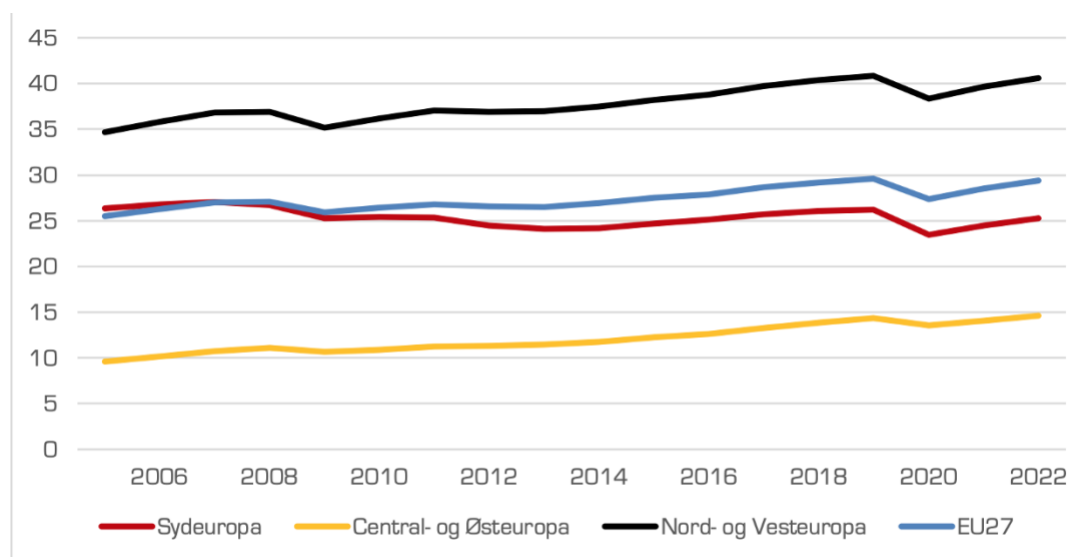
¹⁶ https://blogs.imf.org/2021/08/05/managing-the-political-economy-of-climate-change-policies/?utm_medium=email&utm_source=govdelivery og EU's klimakamp bør ikke øge uligheden, Tænketanken Europa, februar 2019

¹⁷ Spain rejects criticism from energy companies over 3€bn levy, Financial Times, 4.oktober 2021

¹⁸ Kommissionen – for el <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0660&from=EN>

Hertil skal lægges den forskel i økonomisk velstand, som allerede eksisterer mellem rigere og fattigere lande i EU. Den forskel er forstørret af både finanskrisen og nu coronakrisen jf. figur 3.

Figur 3. Finanskrise og coronakrise øger forskel mellem rige og fattigere lande i EU

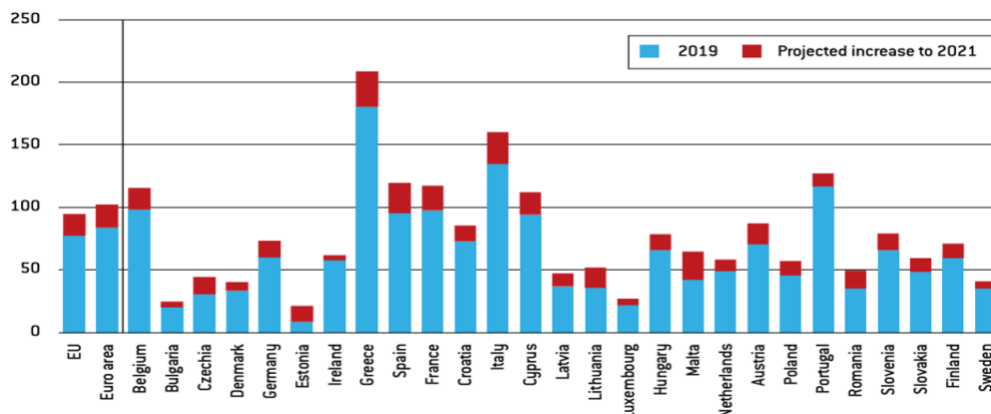

Note: BNP per indbygger i faste priser, 1000 € beregnet ved brug af gennemsnitlig valutakurs i 2005-2020. Vægt: Landets andel af landegruppens BNP i nuværende priser (€). Kilde: AMECO (05-11-2020), Eurostat (08-03-2021)

De to kriser har også forøget den offentlige gælds andel af BNP, især i en række sydlige EU-lande, jf. figur 4, hvilket forringer deres mulighed for at finansiere behovet for øgede offentlige investeringer som led i den grønne omstilling.

Figur 4. Coronakrisen har forøget den offentlige gæld, især i de sydlige lande.

Offentlig gæld i pct. af BNP. 2019 og 2021

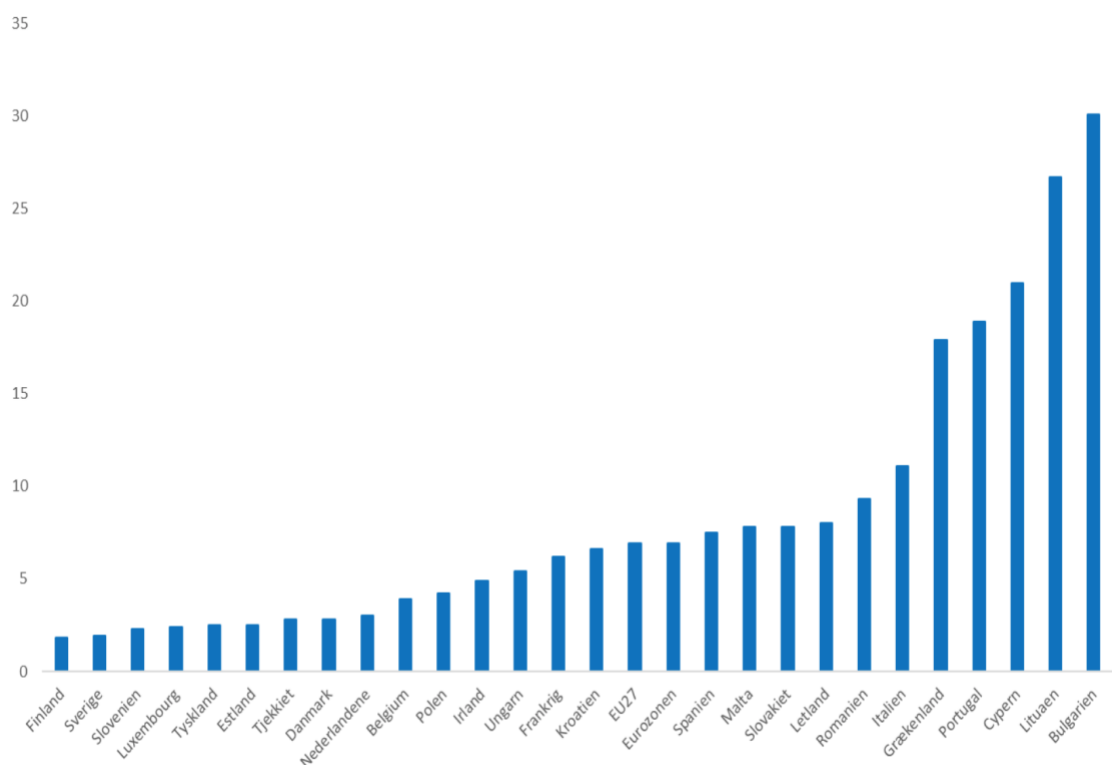

Kilde: Bruegel baseret på Kommissionens forårs prognose, 2021

Det er ligeledes også i de sydlige og østlige EU-lande, at vi finder lande med relativ stor energifattigdom, forstået som borgere, der angiver at have vanskeligheder med at betale deres energiregninger, jf. figur 5.

Figur 5. Stor forskel i andelen af husholdninger, som har svært ved at betale deres energiregning.

Andel husholdninger i pct. af total, fordelt på EU-lande og EU27. 2019

Kilde: Tænketanken Europa på basis af Eurostat

Forskelle i økonomiske muligheder mellem EU-landene afspejler sig i befolkningernes syn på vigtigheden af klimatilpasningen. Da EU lancerede sin første dedikerede klimamåling – det var som optakt til COP15 i København i 2009 - anså 47% af EU-borgerne klimaforandringer som et af verdens fire mest alvorlige problemer. Det tal er kun steget til 49% i den seneste måling fra juli i år. I Danmark og en række nordeuropæiske lande anser befolkningerne i dag klimaforandringer som verdens største udfordring. Når der i målingen spørges ind til verdens *fire* største udfordringer, fra en liste med 11 svarmuligheder, er det blot 26% i Rumænien og 28% i Bulgarien, der nævner klimaet (i Danmark er det 70%). Der er således et klart skel mellem især Øst- og Vesteuropa.¹⁹

¹⁹ <http://www.thinkeuropa.dk/socialt/eu-maalinger-bekaempelse-af-fattigdom-vigtigere-end-klima>

Kan EU-budgettet bidrage til at fremme klimatilpasningerne i de enkelte lande?

Forskelle i økonomiske muligheder og befolkningernes prioritering af klima, som et vigtigt problem, der skal løses, afspejler sig i konflikter mellem landene mht., hvor langt og hvor hurtigt landene vil gå frem. I sådanne situationer bliver EU-budgettet ofte bragt i spil for at medvirke til at bringe alle lande frem mod et kompromis.

Det sker også i denne omgang. EU er blevet enige om et budget for 2021-27, hvor mindst 25 pct. af midlerne skal bruges på klimatilpasning og miljø. Det drejer sig sammenlagt for den syv-årige periode om ca. 275 mia. euro (2018-priser). Endvidere er EU blevet enige om en Genopretningsfond på 750 mia. euro, hvor minimum 37 pct. skal bruges på den grønne omstilling, svarende til ca. 278 mia. euro. Disse beløb er inklusive penge til Just Transition Fund, som skal støtte eventuelle negative sociale konsekvenser af en grøn omstilling i især de fattigere lande. Da 390 mia. euro af fondens midler er lån, vil kun en del af disse midler blive brugt. På grundlag af de planer som landene har indsendt til Kommissionens godkendelse i sommeren 2021, kan det faktiske beløb, som landene ønsker at bruge på grøn omstilling indtil videre opgøres til 204 mia. euro.²⁰

Set i forhold til et merbehov for offentlige investeringer på knap 1.100 mia. euro frem mod 2030 jf. ovenfor, så vil selv beløb på 275 mia. euro i langtidsbudgettet og mellem 204 og maksimumsbeløbet på 278 mia. fra Genopretningsfonden kun dække godt halvdelen af behovet for ekstra offentlige investeringer som følge af klimapakken. I perioden frem til 2027 omfattet af Genopretningsfonden og det eksisterende EU-budget vil EU-midler kunne dække op til 79 mia. euro i gennemsnit per år til nødvendige offentlige investeringer i forhold til et behov på omkring 110 mia. euro (2018-priser). Hertil kommer udgifter til sociale udgifter for en række af landene eller lavere energifgifter som kompensation til befolkningsgrupper i de pågældende lande.

Kommissionen har derfor også foreslået oprettelse af en særlig Social Klimafond, som skal indeholde 72 mia. euro til støtte for landene i forbindelse med den grønne omstilling fra 2023. Sammen med nationale midler skal den medvirke til at kompensere for især stigende transport- og boligudgifter som følge af klimapakken forslag til klimatilpasning. Fonden foreslås finansieret inden for EU's eksisterende budget for 2021-27 og EU's næste langtidsbudget for 2027-35.²¹

---

²⁰ Opgjort af Tænketanken Europa på grundlag af 23 indsendte, endnu ikke godkendte planer per 11.juni 2021,

http://www.thinkeuropa.dk/sites/default/files/brief_eus_genopretningsfond_kan_faa_vaeksten_tilbage_til_europa_opdateret_udgave_endelig.pdf

²¹ Kommissionens forslag til Social Klimafond, juli 2021 - https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-climate-fund_with-annex_en.pdf

Ifølge Kommissionen vil Den Sociale Klimafond fordele sine midler med relativt flest midler til de fattigste EU-lande og til de lande med størst klimatilpasningsbehov. Et land som Polen vil få 13 mia. euro oven i de mia., som Polen måske vil kunne få via Genopretningsfonden.²²

En finansiering af merinvesteringerne via EU's budget vil kunne tilgodese de fattigere dele af de enkelte medlemslandes befolkninger via Genopretningsfonden og struktur- og socialfonde, især i de syd- og østeuropæiske EU-lande.

Pengene fra Genopretningsfonden og det eksisterende budget dækker imidlertid kun godt halvdelen af behovet for de estimerede årlige offentlige merinvesteringer til brug for klimaomstillingen. De skitserede klimaudgifter og -investeringer vil ikke kunne afholdes inden for det eksisterende EU-budget og i et budget for 2028-35 på lige godt 1 pct. af EU's BNI uden voldsomme ændringer i udgiftsprioriteringen.

En række lande inklusive Polen og Ungarn vil sandsynligt kræve flere midler fra EU til at klare deres store omstillingsbehov for at acceptere klimapakken. På den anden side kan Danmark og resten af "sparebanden" (Sverige, Holland og Østrig) forventes at genrejse kravet om et EU-budget på 1 procent af EU's BNI. Og måske får de denne gang selskab af Finland og Tyskland.

Hvis budgettet skal medvirke til yderligere at lette den grønne omstilling, så ser det ud som om, der skal tilføjes flere penge til det nuværende budget, og landene skal være enige om at afsætte flere midler til klimaomstilling i det fremtidige budget for 2028-35. Tænketanken Bruegel ser behov for en fond på i størrelsesordenen 1.000 mia. euro²³, mens Belgien, Italien og Spanien har luftet nødvendigheden af en grøn EU-fond på 5.000 mia. euro.²⁴

Der mangler også enighed om finansieringen af Genopretningsfonden og EU-budgettet for 2021-27 mellem landene. Kommissionen forventer, at nye EU-budgetindtægter, såsom merindtægter fra EU's auktion af CO₂-tilladelser, en plastikafgift og en grøn grænsetilpasningsafgift (klimatold), vil kunne bidrage til at finansiere både Genopretningsfonden, det eksisterende EU-budget for 2021-27 og et nyt EU-budget for 2028-35 og på den vis bidrage til at finansiere nogle af meromkostningerne ved den massive klimatilpasning, som kræves for at nå først

---

²² Kommissionens forslag til Social Klimafond, juli 2021 - https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-climate-fund_with-annex_en.pdf

²³ <https://www.bruegel.org/wp-content/uploads/2021/09/PC-2021-18-0909.pdf>

²⁴ Green Debate, Brussels Playbook, Politico, 19. oktober 2021

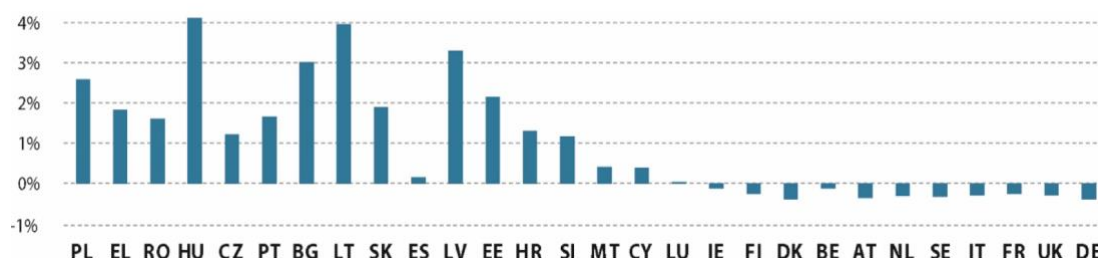
målet om en reduktion af CO₂-udslippet med 55 pct. i EU i 2030 og siden målet om CO₂-neutralitet i 2050.²⁵

Både rige og fattigere lande vil formegentlig foretrække at reservere deres merindtægter fra EU's CO₂-kvotehandelsystem til nationale virksomheder og befolkningsgrupper som kompensation for deres merudgifter i forbindelse med klimatilpasningen i stedet for at lade midlerne være nye indtægter for EU-budgettet. Nogle af de rige lande, herunder Danmark, Holland og Sverige, er også imod at forøge EU-budgettets indtægter, fordi de frygter det fører til øgede udgifter og flere permanente overførsler mellem EU-landene. Hvor den nye tyske regering står i dette spørgsmål er endnu uvist.

Der er dermed risiko for, at klimapakken fører til et nyt slagsmål om EU's budget. Sådant en konflikt kan i sidste ende sætte en kæp i hjulet for den grønne omstilling. På den anden side er EU-budgettet et velegnet instrument for vha. relativt få midler fra de rige lande at få gennemført de nødvendige digitale og grønne omstillinger i Central-, Øst- og Sydeuropa. Det koster de rige lande under en halv procent af deres BNI at finansiere EU-budgettets netto-balance. Danmark betaler knap 0,3 pct. af BNI.²⁶

Figur 6. EU-budgettets nettobalancer.

Procent af BNI (2018)

Kilde: Det Europæiske Parlament

Mange har derfor deres øjne rettet mod implementeringen af Genopretningsfondens store investeringer i de nationale planer. For en vellykket implementering af Genopretningsfondens digitale og grønne investeringer vil måske medvirke til at låse op for den klassiske budgetkonflikt mellem rige og fattigere EU-lande og dermed åbne for et større bidrag fra EU's budget til finansiering af klimapakken. Det vil kræve en stor indsats i retning af reformer af

²⁵ 'Fit for 55': delivering the EU's 2030 Climate Target on the way to climate neutrality, Kommissionen, juli 2021, - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0550&from=EN>

²⁶ Kilde: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/648183/IPOL_BRI\(2020\)648183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/648183/IPOL_BRI(2020)648183_EN.pdf)

de østlige og sydlige lande og en løsning af "rule-of law" problemet, ikke bare i Polen og Ungarn.

Udover budgetkonflikterne rejser den grønne omstilling også spørgsmålet om, hvordan landene skal håndtere de enorme offentlige investeringer inden for EU's nuværende budgetregler. De regler er oppe til debat, og Kommissionen har netop lanceret en debat om disse. Finansministrene har allerede fået serveret et forslag fra Tænketanken Bruegel om at undtage grønne offentlige investeringer fra EU's budgetregler.²⁷ Mon ikke den ide finder vej til Kommissionens forslag?

---

²⁷ A green fiscal pact: Climate investment in times of budget consolidation, Bruegel, September 2021 - <https://www.bruegel.org/wp-content/uploads/2021/09/PC-2021-18-0909.pdf>